

20.4.2021

Sote ja fyssarit - Avoin kirje poliittisille päättäjille

Hallituksen sote -esitys ja sen kytkeminen sairausvakuutuksen tulevaisuuteen aiheuttaa suurta hämmennystä fysioterapiala tarjoavien yritysten joukossa. Pienten yritysten kannalta hyvin kohtalokkaita keskusteluja käydään Kela-korvausten lopettamista pohtivissa valmisteluryhmissä, joiden mietintöjä odotetaan lähiaikoina. Valmistelu tehdään virkamiestyönä eikä mukaan ole otettu yrittäjien edustajia.

Esimerkiksi hoito- ja tutkimuskorvausten valmisteluryhmä pohtii yksityisen terveydenhuollon sairaanhoitokorvausten maksamisen lakkauttamista kokonaan ja maakuntien mukaantuloa rahoitukseen. Kumpikin vaihtoehto merkitsisi fysioterapia-alan yritysten toimintaedellytysten heikkenemistä. Maakunnan mukaantulo saattaisi olla vain lisähoudutin oman tuotannon rakentamiseen.

Maakuntien rooli kasvaa rahoituksessa, jäljet ovat uhkaavia

Myös kuntoutusjaostolle tarjotuista vaihtoehdoista kahdessa kolmesta kasvatettaisiin tuntuvasti maakuntien roolia. Tämäkin houkuttelee maakuntia rakentamaan omaa tuotantoa, mikä saattaisi olla kuolinisku lukuisille pienyrityksille, jotka ovat rakentaneet pitkiä potilassuhteita ja investoineet tiloihin, kuntoutuksen vaatimiin laitteisiin ja henkilöstön erikoiskoulutuksiin. Erityisen huolestuttava tilanne on vaikeasti vammaisten potilaiden lääkinnällisen kuntoutuksen kannalta.

Fysioterapeutit muistavat hyvin yksityisen sairaankuljetuksen kohtalon, kun sairaanhoitopiirit saivat mahdollisuuden palvelujen omaan tuotantoon. Tuota mahdollisuutta käytettiin ja kustannuksia vertailematta yksityiset palveluntuottajat työnnettiin ulos markkinoilta. Kelan hallinnoima sairaanhoitovakuutus on suomalaisille hyvin tärkeä koko kansan julkinen vakuutus. Korvaukset saattavat jo nykyisin tuntua pieniltä, mutta pienituloisille niillä on suuri merkitys.

Ulos maksettujen korvausten lukumäärät kertovat, että kyse on koko kansan vakuutuksesta. Vuonna 2019 korvausta maksettiin 1,3 miljoonasta fysioterapian hoitokäynnistä. Tällä on vähennetty merkittävästi käyntejä perusterveydenhuollossa. Selkäoireinen valitsee hyvin usein paikallisen fysioterapeutin terveyskeskuksen sijaan.

Sote lisää erityisesti pienten yritysten ahdinkoa

Sote-uudistus lisää muutoinkin epävarmuutta fysioterapia-alan pienyrityksissä. Ala on hyvin naisvaltainen. Niin yrittäjistä kuin muustakin henkilökunnasta naisten osuus on lähes 80 prosenttia. Pieniä 3-4 hengen fysioterapiayrityksiä on noin 900 ja yksinyrittäjiä parituhatta. Hämmennystä herättää myös sote-uudistukseen sisältyvä vaatimus, jonka mukaan hyvinvointialueen oman tuotannon pitää olla "riittävä", jotta se kaikissa tilanteissa pystyy huolehtimaan alueensa järjestämisvastuusta. Tämän on tulkittu tarkoittavan sitä, että oman tuotannon osuuden pitäisi olla yli puolet järjestämisvastuulla tuotetuista palveluista.

Noin 80 % fysioterapiasta toteutetaan yksityissektorilla: fysioterapiayrityksissä, lääkärikeskuksissa ja kuntoutuslaitoksissa. Julkisella tuotetaan noin 20 %, Vaikka tästä ei voi suoraan päätellä kuinka suuri on maakuntien tarve lisätä omaa tuotantoa "riittäväälle" tasolle, niin varmasti voidaan sanoa, että sote-uudistus antaa kuoliniskun useille fysioterapia-alan yrityksille.

Suoraan yksityisiin pienyrityksiin iskevät myös rajoitukset, joita rakennetaan yksityisten palveluntuottajien alihankinnalle. Alihankintana "hankittavien palvelujen osuus voisi olla yksityisen palveluntuottajan hyvinvointialueelle tuottamista palveluista enintään 30 ja 49 prosentin välillä". Tämä säädös pakottaa suuremmat terveyspalveluyritykset tuottamaan palvelut itse sen sijaan että ostaisivat esimerkiksi fysioterapian palvelut alihankintana alueelliselta yritykseltä. Myös monet fysioterapia-alan yritykset käyttävät alihankintaa. Hallituksen sote-esityksen perusteluissa keskitytään muutoinkin ostoihin suurilta tai julkisomisteisilta yrityksiltä. Pienet sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavat yritykset jäävät lähes kokonaan vaille huomiota, ehkä juuri siksi niistä on tulossa uudistuksen suurimpia kärsijöitä. Poliittisessa keskustelussa ne jäävät vaille puolustajia, kun puhe keskittyy isoihin yrityksiin ja julkiseen tuotantoon. Tämän asenteen on muututtava nopeasti ennen kuin on liian myöhäistä.

Korvattu yksityinen tutkimus- ja hoito toimenpiteittäin 2019*
Kelan tilastollinen vuosikirja 2019, sairausvakuutusetuudet, kuvio 71

- 1.314.900 kpl Fysioterapia
- 1.652.800 kpl Laboratoriotutkimukset
- 1.236.800 kpl Radiologiset tutkimukset
- 76.000 kpl Muut

Yht. 4.280.500 Tutkimus- ja hoitotoimenpidettä, joista yli 3 miljoonaa ihmistä sai korvausta.

Aino Sainio, toimitusjohtaja, yrittäjä
Fysi Partners Finland Oy
Nuijamiestentie 7, 00400 Helsinki
Puh. 0400-784515, toimiston puh. 010-3275220
aino.sainio@fysipartners.fi
www.fysipartners.fi

Fysi Partners verkostoon kuuluu n. 700 itsenäistä yritystä ja niiden toimipaikkaa eri puolilla Suomea, joka maakunnassa ja yli 290 kunnassa. Yrityksissä työskentelee yhteensä yli 3.000 fysioterapeuttia ja lisäksi muuta henkilökuntaa, kuten psykoterapeutteja ja toiminta- ja puheterapeutteja. Verkoston yrityksissä on yhteensä n. 2,5 miljoona asiakaskäyntiä/ vuosi.
<http://s2.fysipartners.fi/hoitopaikat>